

UZLUK

ÖZEL SAYISI

1

1- Subay Ahmet Hamdi Bey
(UZLUK)

(Yemen Şehidi, v.1905)

2-6- Sıdika UZLUK

(1886 – 28 Ocak 1974)

3- Dr. Şahabettin UZLUK

(1900 - 4 Temmuz 1989)

4- Nimetullah UZLUK

(1914 - 27 Mayıs 2000)

5- Prof. Dr.

Feridun Nafiz UZLUK

(1902 - 27 Eylül 1974)

2

3

4

5

6

Yakup ŞAFAK

FERİDUN NÂFİZ UZLUK'UN MEVLEVİLİKLE İLGİLİ BİR YAYIN PROJESİ

Bilindiği üzere ülkemizin önde gelen tıp tarihi müte-hassislarından biri olan Prof. Dr. Feridun Nâfiz Uzluk, Yüksek Mimar Şahabeddin Uzluk'un kardeşidir. Şahabeddin Bey 1900, Feridun Nâfiz Bey 1902 yılında Konya'da doğmuşlardır. Anneleri Ayşe Sıdika Hanım, Mevlâna soyundan gelmektedir.⁽¹⁾ Babaları Subay Ahmed Hamdi Bey, görevli bulunduğu Beyşehir Taburu ile birlikte, 1905 senesinde Yemen'e gitmiş ve genç yaşında orada şehit düşmüştür. Uzluk kardeşler, Konya'da yakınlarının da bulunduğu Şems Mahallesi'nde anneleri tarafından büyütülmüşler, çocukluk ve gençlik dönemlerini mevlevî muhitinde geçirmişlerdir. Aldıkları Mevlevî terbiyesinin yanısıra, ülkemizin o yıllarda içinde bulunduğu kritik atmosfer içerisinde idealist, memleketsever gençler olarak da yetişmişler, daima ülke meselelerine ilgi duymuşlar ve daha öğrencilik yıllarında yazı hayatına

atılmışlardır.⁽²⁾

Feridun Nâfiz Bey'in Uzluk Armağanı'ndaki⁽³⁾ kitap ve makale listesine bakılırsa, bilinen ilk yazısının 1922 tarihli olduğu görülür. İstanbul ve Konya gazetele-riindeki ilk yazılarda o, bir hekimden ziyade memleketsever bir aydın ve kültür adamı olarak temâyüz eder. Benzeri bir durum Şahabeddin Bey için de geçerlidir. Şunu da hatırlatalım ki Uzluk kardeşler lise çağında iken Konya'da güçlü bir fikrî ve kültürel ortam mevcuttu.

İki kardeş, mütârekenin ardından, 1919 yılında yüksek tahsil için İstanbul'a gitmeye karar vermişler, o zaman çelebilik makamında bulunan Abdülhalim Çelebi'nin tensibi ve tavsiyesi ile tahsil müddetince Galata ve Üsküdar Mevlevihanelerinde ikamet etmişlerdir.⁽⁴⁾ Feridun Nâfiz Bey, Ahmed Remzi Dede (Akyürek, öl.1944) gibi hem eski edebiyatın güçlü bir mümessili hem de Mevleviliğin yüz akı olmuş bir şahsiyetten feyiz alma şansına erişmiştir. Ne var ki o, şiir ve edebiyattan ziyade tarihe, fikrî ve kültürel meselelere, bilhassa mevlevilik tarihi

(1) Veled Çelebi Silsilenâme'sinde (Selçuk Ün. Ktp. Uzluk Arşivi, Y131, s.18) yer alan ve F. Nâfiz Bey tarafından tashihi edilen bilgilere göre Mevlâna Dergâhi postnişini Hacı Mehmed Çelebi'nin (öl.1230/1815) amcasının oğlu ve damadı olan M.Emin Molla Çelebi'nin kızlarından Hatice Tüti Hanım, 1241/1826 yılında Bayburtlu Salih Ağa ile evlenmiş; bu evlilikten doğan Ali (Rıza) Çelebi, Huriye Hanım'la izdivaç etmiş, Uzluk kardeşlerin anneleri Ayşe Sıdika Hanım, bu evlilikten olmuştur. Şahabeddin Bey'in notlarına göre Sultan Mecid devri binbaşılardan Hacı Mustafa Ağa'nın kızı olan Huriye Hanım'ın soyu, Ramazanoğullarıyla akrabalığı olan Kubat Paşalara dayanıyormuş. Aynı notlarda Ali Çelebi'nin mesnevihan olduğu ve İstanbul'da ikamet ettiği de kayıtlıdır. (Bkz. Akademik Sayfalar, 3 Ekim 2007, s.448 vd.)

(2) Bkz. Veled Çelebi – Ahmed Remzi – Tâhirü'l-Mevlevî, Feridun Nâfiz Uzluk'a Gönderilen Mevlevî Mektupları, nşr. Y.Şafak – Y.Öz, Konya, 2007, Muk.

(3) Bkz. Selçuk Ün. Selçuklu Araştırmaları Merkezi, X.Millî Mevlana Kongresi II – Tebliğler, Konya, 2002.

(4) Zikredilen tarihte Galata Mevlevihanesi şeyhi, Ahmed Celâleddin Dede (öl.1946); Üsküdar Mevlevihanesi şeyhi, Ahmed Remzi Dede'dir (öl.1944).

ve kültürüne ilgi duyduğundan, şeyhinden istifadesi de daha çok o yönde olmuştur. Kanaatimce Mevlâna Dergâhı son postnişinlerinden olup Türk dili ve edebiyatı alanında büyük birikimi ve emekleri bulunan Veled Çelebi (öl.1953) ile yollarının kesişmesinde de bu cihetin önemli rolü vardır.

Okuduğu Haydarpaşa'daki Tıp Fakültesi'nden 1924 yılı sonlarında mezun olan, akabinde bir yıl İstanbul Gülhane Hastanesi'nde yedek subay olarak askerlik vazifesini yapan F.Nâfız Bey, ilk olarak mecburi hizmetle Ordu'nun Mesudiye ilçesine hükümet tabibi olarak atanmış; buradaki hizmeti bitince 1928'de Konya Memleket Hastanesi'ne dahiliye asistanı olmuş, buradan Konya Sıtma Mücadele Merkez Tabipliği'ne geçmiş ve daha sonra Aksaray ve Havalisi Sıtma Mücadele Teşkilâtı'nda üç yıl başarıyla hizmet vermiştir.

F.Nâfız Bey, doktor olarak Türkiye'de 7-8 sene çalıştıktan sonra 1932 yılında kendi imkânlarıyla, ağabeyi gibi ihtisas için Almanya'ya gitmişti. Burada başarılı meslekî çalışmalarının yanısıra, boş zamanlarında, içinde hiç sönmeyecek olan kültür ve tarihimizi tedkik aşkıyla kütüphanelere koşmuş ve birçok değerli eseri görüp inceleme fırsatı bulmuştu. Keza orada batılı şarkiyat alimleri ve tarih hocalarıyla tanışmış, özgüveninin ve mücadele azminin yanısıra ufku açılmış, Mevlâna torunu olarak da ilgi ve saygıya mazhar olmuştu.

O, daha Almanya'dayken böyle bir moral ve perspektif içerisinde, genç yaşına ve farklı bir meslekte olmasına rağmen neşriyat

F.Nâfız Uzluk, İstanbul'da tıp tahsili yıllarında.

alanında büyük bir proje plânlanmıştır:

“el-Âsâr-ül-Mevleviyye fi Edvari's-Selcukiyye: Anadolu Seçukileri Gününde Mevlâvî Bitikleri.”⁽⁵⁾

Buna göre Mevlâna'nın ve diğer mevlevî büyüklerinin eserleri ve mevlevî kaynakları, mümkünse asıllarıyla ve tercümeleleriyle, birer birer basılacak ve ilim âleminin hizmetine sunulacaktır. Kuşkusuz bu önemli teşebbüsteki esas âmil, onların içlerindeki millet sevgisi ve mensup oldukları irfan ocağına vefa borçlarını ödeme hissidir. Uzluk, Mecâlis-i Seb'a'nın önsözünde Mevlâna ve mevlevîliği anlamak için kaynak metinlerin doğru ve ilmî usule uygun olarak basılması gerekliliğini dile getirir.

F.Nâfız Bey, 1936 yılından itibaren Ankara'da bulunduğu halde, tahminen iki yıllık bir çalışmadan sonra serinin ilk iki eseri İstanbul'da gün ışığına çıkarılır. **Birinci kitap olan Mecâlis-i**

(5) Uzluk kardeşlerin dille ilgili tercihleri, yani Türkçe'yi kullanma şekilleri ayrı bir inceleme konusudur. Ancak bu alanda benimsedikleri yol, eleştiri konusu olmuştur.

Seb'a tercümesiyle birlikte, 1937 yılında Bozkurt Matbaası'nda bastırılmıştır. Bir hayli tedkik mahsûlü olan mukaddime F. Nâfiz Bey tarafından yazılmış, Farsça metni Ahmed Remzi Efendi hazırlamış ve kontrol etmiş, tercümeyle ise Kitapçı Rizeli Hulûsi Efendi yapmıştı.

Serinin **ikinci kitabı olan Mektûbât**, yine Feridun Nâfiz Uzluk ve Ahmed Remzi Akyürek tarafından hazırlanıp 1937 yılında İstanbul'daki Sebat Matbaası'nda bastırılmıştır. Bu kez eserin tamamı değil, mukaddime için önem arzeden kısımlar tercüme edilmiştir.

Mecâlis-i Seb'a'nın mukaddimesinde Uzluk, neşriyatta nasıl bir yol takip edeceklerini şöyle duyurur: "*Bizde eski eserleri basma, devletle, devletin maddî ve maneî himayesindeki müesseselerce mümkün imiş gibi fikir vardır. Bütün tahsilimizi atalarımızın bıraktığı servetle bitirmiş olduğumuzdan -tahdis-i nimet kabilinden arz ediyoruz- Selçukiler devrine ait eserleri de yine kendi paramızla bastırmayı düşündük. Mecâlis-i seba ve Mektubatı takdim ediyoruz. Üçüncü kitap İptidaname, dördüncü Divan-ı Veledi, beşinci Rebabname, altıncı İntihaname, 7 inci Eflâki menakıbı tercümesi, 8 inci Maarifi Veledi, 9 uncu Makalatı Şems, 10 uncu Fihimafih, 11 inci Ulu Arif Çelebi divanı ... İlâh olacaktır.*"⁽⁶⁾ Mevlevî çevrelerinde sevinçle karşılanan bu iki

çalışma, ilim ve fikir adamlarından takdir de görmüş, eleştiriler de almıştır.

Bu atmosfer içerisinde, bir taraftan zikredilen eserlerin tercümeleri için eski dilleri ve kültürü bilen kişilerle görüşme ve haberleşmeler sürerken, diğer taraftan Sultan Veled'in (İbtidâ-nâme'si ertelenip) Divanı için neşir hazırlıklarına başlanmıştır. Esasen F.Nâfiz Bey'in Sultan Veled'e ilgisi, öğrencilik yıllarında başlamıştır. Nitekim o, 11.7.1923'te Halk Gazetesi'nde (Konya), 21.2.1924'te Milli Mecmuada, 4.3.1924'te Babalık'ta (Konya) Sultan Veled hakkında makaleler neşretmiştir. Veled Çelebi'nin Kilisli Muallim Rıfat'la birlikte 1925 yılında neşrettiği Dîvân-ı Türkî-i Sultan Veled adlı eserde de katkısı vardır.⁽⁷⁾

Sultan Veled Divanı'nın istinsahı, 1938 başlarında, belli bir ücret karşılığında Kilisli Muallim Rıfat Bey'e (öl.1953) havale edilmiş, daha sonra basılan nüshaların karşılaştırma ve tashih işi de ona verilmiştir. Rıfat Bey, bu çalışma esnasında karşılaştığı güçlükleri Ahmed Remzi Efendi'ye arzetmiş ve onun görüşlerinden istifade etmiştir.

Divanın basım aşaması, hayli zorluklar içinde gerçekleştirilmiştir. Kitabın basımı için İranlı Kitapçı Hüseyin Efendi ile anlaşmışlar; fakat gerek basım işlerindeki zorluklar, kâğıt ve malzeme teminindeki güçlük, gerekse Hü-

(6) Mevlâna, Mecâlis-i seb'a, "Mevlâna'nın Yedi Öğüdü" adıyla Farsça metnini ve tercümesini nşr. F.Nâfiz Uzluk, İst., 1937, muk., s.XVI. Zikredilen eserlerin neşre hazırlanması ve tercümeleri konusunda F.Nâfiz Bey'in müracaat ettiği kişiler arasında şu isimleri zikredebiliriz: Veled Çelebi, Ahmed Remzi Akyürek, Mehmed Nuri Gencosman, Midhat Bahari Beytur, Rizeli Hulûsi (Karadeniz), Kilisli Muallim Rıfat, Abdülbaki Gölpınarlı, Hakkı Eroğlu.

(7) Bkz. Dîvân-ı Türkî-i Sultan Veled, nşr. Veled Çelebi-Kilisli Muallim Rıfat, İst., 1341/1925, s.130. (Uzluk Arşivi'ndeki 2207 nolu matbu nüshanın sonunda F.Nâfiz Bey, şu notu düşmüştür: "Uzun ve devamlı ısrarlarım üstüne Veled Çelebi Efendi, 30 sene evvel topladığı Sultan Veled Hazretleri'nin divanını Kilisli Rıfat Efendiyle neşre karar vermiştir ki bu kitaptır. (...)"

**Prof. Dr. Feridun
Nafiz Uzluk**

seyin Efendi'nin kendi matbaasının bulunmayışı, basım işlerinin uzadıkça uzamasına sebep olmuş; nihayet iki yıl süren bir uğraştan sonra, Nisan 1940 tarihine doğru eserin Farsça kısmının basımı bitmiştir. Şimdi sırada F.Nâfiz Bey'in uzun tedkikler sonucunda kaleme aldığı 95 sayfalık mukaddimenin basım hazırlıkları, takriz yazıları, önsöz, fihrist, hata-savab cetvelinin hazırlanması, kapak çalışmaları vs. gelmektedir.

Bu sıralarda kitap basımındaki bütün zorlukları yaşamış olan ve uzaktan bu işleri yönetmenin mümkün olmadığını gören F. Nâfiz Bey, 1940 yılında Ankara Ulus civarında Kaledibi semtinde bir matbaa kurmaya karar verdi. O, Ankara'da bilhassa mevlevîliğe bağlı olan veya aynı idealleri paylaşan ve birbirlerine sevgi ve saygı duyan bir grup arkadaşıyla devamlı temas halindeydi. Bu münasebetle zikrettiğimiz konularda onun üzerinde etkili olan veya kendisiyle işbirliği yapan kişilerden şunları bilhassa zikretmeliyiz: Mevlâna Dergâhı son postnişinlerinden, 1923-

1942 yılları arasında milletvekilliği yapmış olan Veled Çelebi İzbudak (öl.1953)⁽⁸⁾, Üsküdar Mevlevîhanesi son postnişini Ahmed Remzi Akyürek (öl.1944)⁽⁹⁾, Üniversite roformunda açıkta kaldıktan sonra birkaç yıl Ankara'da bulunmuş ve Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde klâsik edebiyat dersleri vermiş olan Ferid Kam (öl.1944), Farsça eski eserlerden, bilhassa tasavvuf ve Mevlâna konusunda, yaptığı başarılı tercümelemlerle tanınan M. Nuri Gencosman (öl.1976). Meslektaşısı ve en yakın arkadaşlarından biri olan Süheyl Ünver Bey (öl.1982) ile de devamlı muhâberede bulunuyordu.⁽¹⁰⁾

(8) F.Nâfiz Bey, Ankara'da 1936-1953 yıllarında Veled Çelebi ile beraber bulunmuşlardır. Uzluk, Hıfzıssıha ve sonra Tıp Fakültesi'nde çalışırken, Veled Çelebi de 1942'ye kadar milletvekili olarak bulunmuş ve sonrasında Türk Dil Kurumu'nda çalışmalarını sürdürmüştü. Veled Çelebi'ye her zaman derin bir saygıyla bağlı olmuş ve onun büyük ilmi ve kültürel birikiminden istifade etmiştir.

(9) A.Remzi Efendi, tesbitlerimiz göre, 1941 yılında memuriyetini, İstanbul'da iyice yalnız kalmaları üzerine Ankara'ya naklettirmiştir. O zamanlar Ulus Semti'nde bulunan Eski Eserler Kütüphanesi'nde bir müddet çalıştıktan sonra emekliye ayrılarak istirahate çekilmiş; bilahare 6 Kasım 1944 tarihinde Kayseri'de vefat etmiştir. Bkz. *Mevlevi Mektupları*, s.10.

(10) Uzluk Arşivi'ndeki mektuplardan anladığımız göre, Süheyl Bey de Remzi Efendi'yi seven, saygı

Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk'un cenazesi Türbe önünde.

Sultan Veled Divanı'ndaki bazı manzumelerin tercümesi hususunda Abdülbaki Gölpınarlı'dan (ö.l.1982) da istifade etmiştir.

Bu sırada o ve kendisini maddî, manevî olarak destekleyen altı arkadaşı, zikrettiğimiz serinin yanısıra Türk tarihiyle ilgili kaynak eserleri gün ışığına çıkarmak amacıyla "Anadolu Selçukîleri Gününde Tarih Bitikleri" adıyla yeni bir seriyi neşre başladılar. Konya'da ikamet etmekte olan ve öğretmenlik yapan Ağabeyi Şahabettin Bey de her zaman F.Nâfiz Bey'e yardımlarını sürdürmüştür. Serinin ilk kitabı olarak İbn-i Bîbî'nin muhtasar Selçuknâme'sini "Anadolu Selçukî Devleti Tarihi" adı altında M. Nuri Gencosman'ın tercümesi, F. Nâfiz Uzluk'un açıklamaları ve notlarıyla Uzluk Matbaası'nda bastılar.(1941)⁽¹¹⁾ Dîvân-ı Sultan Veled'in mukaddimesinin bir kısmı da Uzluk

duyan onunla irtibatını sürdüren bir kişidir.

(11) Bu hadiseden büyük üzüntü duyan Uzluk, yılmadan çalışmalarına devam etmiş; serinin ikinci ve son kitabı olarak Kerîmeddîn Mahmûd-i Aksarâyî tarihini (*Selçukî Devleti Tarihi*) yine Gencosman'ın tercümesi, kendisinin açıklamaları ve notlarıyla 1943'te Ankara'da Recep Ulusoğlu matbaasında bastırılmıştı.

Matbaasında basılarak eser, yaklaşık 3,5 yıllık bir çaba sonunda, 1941 güzünde, piyasaya çıkmış oldu. Dîvân-ı Sultan Veled, büyük boyda, gayet güzel bir kompozisyon, iyi bir mizanpaj ve basıkıyla ilim âlemine ve Mevlânaseverlerin hizmetine sunulmuştur.

Öte yandan, matbaanın masraflarını karşılayabilmek için dışardan da iş alınmaya başlanmıştı. Yabancıları oldukları bir alanda çalışmanın zorluğu ile şirketi çevirmekte zorlanıp zarar ettilerse de daha sonra toparlandılar. Fakat bu sefer de Ankara Belediyesi, Kale eteklerinde park kurma gerekçesiyle birçok ev ve iş yerini yıkma kararı aldı; yerine taşınacak bina gösterilmeden şiddet ve süratle yıkım gerçekleşti. Bir kısmı yurt dışından getirilmiş olan makineleri yok pahasına elden çıkarmak zorunda kaldılar. Tabii bu durum, Uzluk ve arkadaşlarının morallerinin bozulmasına da yol açtı.

Bu bahis, Uzluk'un 1960'lı yıllara ait notlarında şöyle geçiyor: "*Hatırasını daima andığım zaman büyük acılar duyduğum, Ankara'nın Memurlar Kooperatifi inşinde, şimdiki Basın Yayın Turizm Dairesi'nin köşe başında bulunan Uzluk Basımevi'nde Cumartesi günleri öğleden sonra toplantılar yapıyorduk. Buraya yurdun tanınmış ilim, fikir adamları geliyorlardı. Başta Veled Çelebi İzbudak, eski Üniversite profesörlerinden Ömer Ferit Kam, Ahmet Remzi Akyürek, General Naci İlde-niz, daha şimdi isimlerini saymayı uzun olduğu için bıraktığım diğer değerli zatlar, can sohbetleri ile bu toplantılara ayrı bir şevk veriyordu.*

Matbaanın 1942 sonlarında yerinin yıkılması, buna rağmen bize bir çalışacak yer gösterilmemesi üstüne, cemiyetimizin bağı da kopmuş oldu.”⁽¹²⁾ Daha sonra F.Nâfiz Bey ve arkadaşları tarafından, 1949 yılında aynı gayeye hizmet için Mevlâna Muhibleri Cemiyeti kurulmuşsa da dernek, kamuoyunca yeterli ilgiyi görmediğinden, arzu edilen netice alınamamıştır.

Zikredilen kitapların neşredildiği yıllarda, matbuat hayatındaki bütün zorluklar, bu eserlerin hazırlanması, basılması ve dağıtılmasının her aşamasında fedakârane çalışmış olan Ahmed Remzi Efendi'nin Uzluk'a yazdığı mektuplarda görülmektedir. Keza Midhat Bahari Bey'in mektuplarından da yer yer çekilen meşakkatler anlaşılmaktadır.⁽¹³⁾

Sonuç olarak iyi niyetlerle ve ümitlerle başlamış olan bu proje, gerek F.Nâfiz Bey'in çok yönlü faaliyetleri ve meşguliyeti, gerek o zamanki şartların elverişli olmaması, gerekse resmî ve sivil kuruluşlardan yeterli desteği görmemesi nedeniyle yürümemiş; seriden ancak birkaç kitap çıkarılabildiği. Zikrettiğimiz gibi 1937 senesinde Mecâlis ve Mektûbât'dan sonra Sultan Veled Divanı 1941 yılında güçlüklerle neşredilebilmiştir. Ondan sonra

(12) Selçuk Ün. Ktp. Uzluk Arşivi, Notlar, BY2, s. 10.

(13) Midhat Bahari Bey'in F.Nâfiz Uzluk'a gönderdiği mektuplar Nuri Şimşekler Bey tarafından neşredilmiştir. Ahmed Remzi Efendi'nin de Uzluk'a 1925-1932 yılları arasında gönderdiği mektupları bendeniz, Yusuf Öz Beyle birlikte neşretmiştik. Remzi Efendi'nin 1935-1941 tarihli mektuplarını da yine Yusuf Öz Beyle beraber yayına hazırlamış bulunmaktayız. Bahse konu olan mektuplar, Selçuk Ün. Ktp. Uzluk Arşivi'nde bulunmaktadır. Bu vesileyle bu değerli Arşiv'in Selçuk Üniversitesi'ne kazandırılması ve korunması hususundaki gayret ve himmetlerinden dolayı Prof. Dr. Haşım karpuz Hocamıza ve emeği geçen arkadaşlarına, Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu ve Doç. Dr. Nuri Şimşekler Bey'e teşekkürlerimizi bir kez daha ifade ediyoruz.

bu seriye dahil olarak ancak 1949 yılında Rubâiyyât-ı Ulu Ârif Çelebi ve tercümesi, Feridun Nâfiz Bey tarafından hazırlanıp İstanbul'daki Kutulmuş Matbaası'nda basılmıştır. 1952 yılında da Farsça anonim bir Selçuklu tarihinin tıpkıbasımı ve tercümesi, yine Uzluk tarafından hazırlanıp "Anadolu Selçuklu Devleti Tarihi" adıyla Ankara'da basılmıştır.⁽¹⁴⁾

Mesleki çalışmalarının yanı sıra pek çok sosyal ve kültürel faaliyetlerde bulunmuş olan; bu kıymetli eserleri, büyük fedakârlıklarla neşrederek ilim âlemine kazandıran F.Nâfiz Bey'e, bu faaliyetlerde daima kardeşinin yanında olan ve kendisi de benzer çalışmalarda bulunan ağabeyi Şahabettin Uzluk Bey'e ailenin diğer fertlerine ve katkıda bulunan zevata rahmet diliyor, minnet ve şükran duygularımızla hatıralarını yad ediyoruz.

(14) F.Nâfiz Bey, mevlevilikle ilgili çalışmalarına bir monografi tercümesiyle devam etmiştir. İnanlı değerli âlim Bedüzzaman Furûzanfer'in eserini Mevlâna Celâleddin-i Rûmî adıyla Türkçeye çevirmiş ve bu tercüme, 1963 yılında MEB yayınları arasında çıkmıştır.

**Prof. Dr.
Feridun Nâfiz
Uzluk'un
cenazesi
Hamuşan
Kapısı'na
önünde.**

TÜRKİYE ANITLAR DERNEĞİ

Türkiye Anıtlar Derneği, 31 Mart 1946 tarihinde Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, TBMM II. Başkanı ve Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Şemsettin Günaltay, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Hamit Z. Koşay, Merkez Bankası Muhasebe Müdürü Fethi Aktan, Türk Tarih Kurumu Baş Sekreteri Uluğ İğdemir, Başbakanlık Müsteşar Muavini Hakkı Kamil Beşe, Etnografya Müzesi Müdürü Remzi Oğuz Arık tarafından Ankara'da kurulmuştur. 20 Nisan 1949 tarih ve 3/9101 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kamu yararına çalışan dernek statüsünü kazanmıştır.

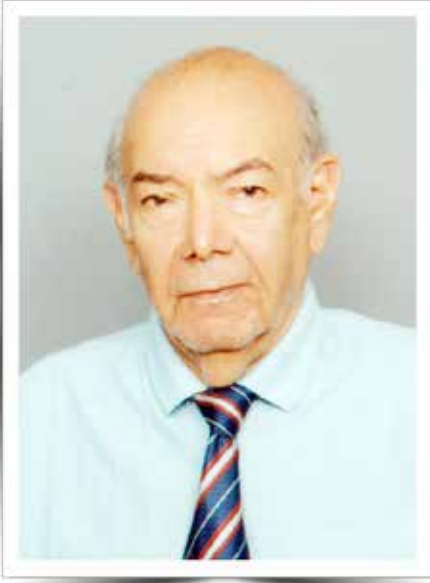
Türkiye Anıtlarının Korunmasına ve Onarılmasına Yardım Derneği, 22 Nisan 1946 tarihindeki toplantısında mevcut üyelerin oybirliği ile I. Genel Müfettiş Avni Doğan'ın, İstanbul Vali ve Belediye Başkanı Lütfü Kırdar'ın, İzmir Valisi Şefik Soyer'in, Vakıflar Müdürü Fahri Kiper'in Kurucu Üyeler arasına alınmasına karar vermiş, Türkiye'deki anıtların korunması ve onarılması hususunda büyük ilgi gösteren; Fuat Ağralı (Eski Maliye Bakanı ve Milletvekili), Ekselans Edwin Wilsan (Birleşik Devletler Ankara Büyük Elçisi), Thomos Whitlemure (Amerika Bizans Enstitüsü Müdürü) W. F. Semple (Cincinnati Üniversitesi Profesörü ve Troya Kazısı Heyeti Başkanı), C.W. Biegen (Troya Kazısı Müdürü),

Walter D. Wright (Washington'da "Council on Higher Learning in the Oriental Humanities" üyesi), Sir. C. Leonard Wolley (Ur ve Telaçana Kazıları Müdürü), John Garstang (Liverpool Üniversitesi Profesörü), Michael Grant (İngiliz Kültür Heyeti Türkiye Eski Mümessili), Albert Gabriel (College de France Profesörü) Dernek Ana Tüzüğü'nün 4. maddesine göre, Derneği onursal üyeliklerine oybirliği ile ayrılmışlardır.

Genel merkezi Ankara olup, günümüzde dört şubesi bulunmaktadır. (İstanbul, Bakırköy, Konya ve Hasandede-Kırıkkale) Hasan Ali YÜCEL 1946-1948, Hakkı Kemal Beşe 1949-1950, Dr. Hamit Zübeyir Koşay 1950-1951,

Hasan Ali YÜCEL
(1897-1961)

Dr. Celal Açıkgöz

Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk 1951-1974, Hasan Basri Tarman 1974-1983, Dr. Muhammed Kengerli 1983-2006 yılları arasında genel başkanlığını yapmıştır.

2006 yılından itibaren **Dr. Celal Açıkgöz** genel başkanlığını yapmaktadır. Derneğin 48. Dönem Genel Merkez Yönetim Kurulu üyeleri; Dr. Celal Açıkgöz (genel başkan), Prof. Dr. Hüseyin Atay (genel başkan vekili), Av. İbrahim Eyüpoğlu (genel başkan vekili), Şevki Güneş (genel sekreter), Ke-malettin Bereket (üye), Selçuk Önal (veznedar), Muzaffer Türkeli (mühasip) Prof. Dr. Hasan Küçük (üye), M. Nedim Yılmaz (üye), Habip Kızılkaya (üye), Orhan Nasıp Kesemen (üye)'dir.

TÜRKİYE ANITLAR VAKFI

1980 yılından sonra sivil toplum örgütlerine getirilen ve getirilmesi planlanan tahditler karşısında, yeni bir düzenlemeye gidilerek 1989 yılında, İstanbul'da kurucuları Türkiye Anıtlar Derneği üyele-

rinden oluşan Türkiye Anıtlar Vakfı **Mazhar Çelebi** başkanlığında kurulmuştur. Vakfın kurucu başkanlığını Mahzar Çelebi, ilk dönem başkanlığını, 15. ve 16. Dönem Tokat Milletvekili ve İstanbul Vaizi olan **Feyzullah Değerli** (1934-1999) yapmıştır. Daha sonra Emekli Orgeneral **Sami Karımısır** (ö. 1995) bu görevi yürütmüştür. Vakıf başkanı halen **Prof. Dr. Hasan Küçük** (1932)'dür.

TÜRKİYE ANITLAR DERNEĞİ İSTANBUL ŞUBESİ

Türkiye Anıtlar Derneği İstanbul Şubesi 1946 yılında açılmıştır. İlk yönetim kurulu üyeleri; **Mustafa Yalçın** (başkan), Rahmi Saruhan, Nazif Çelebi, Ata Köseoğlu ve Ali Ceyhan'dır. Yönetim kurulu, ihtiyaç duyulan yerlerde, gönüllülerden oluşan komiteler (kollar) kurmak suretiyle faaliyetlere başlamıştır.

İstanbul'da bulunan gerek Osmanlı eserleri ve gerekse önceki medeniyetlere ait eserler, özellikle 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başında sahipsiz kalmış ve büyük ölçüde tahribata uğramış olmaları karşısında, şube için büyük bir hizmet alanı oluşmuştur.

İstanbul Şubesi, dönemin İstanbul vali ve belediye başkanları ile ve özellikle Ord. Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay (1900-1987) ve Vakıflar Müdürlüğü ile yakın iş

Prof. Dr. Feridun Nafiz UZLUK

birliği sağlamıştır. Vakıflara ait Selahattin Camilerin bakımını üstlenmiş, kapalı olan veya başka amaçla kullanılan camilerin yeniden ibadete açılmasını sağlamıştır. 1950 yılından itibaren, İstanbul'un yoğun göç alması ve yeni semtler oluşması nedeniyle meydana gelen cami ihtiyacını karşılamak üzere şube, hayırsever halkın, arsa, malzeme ve nakdi yardımları ile yeni camiler inşa ettirmiş, lojmanlar temin etmiştir.

1982 yılında yönetim kurulu başkanlığına **Av. İbrahim Eyüpoğlu** seçilmiştir. Bu dönemde de aynı şekilde faaliyetlere devam edilmiştir. 1991 yılında Av. İbrahim Eyüpoğlu, yönetim kurulu başkanlığından ayrılmış, bu görev iki yıllık süre ile Emekli Orgeneral **Sami Karamısır** tarafından yürütülmüştür. 1993 yılında Av. İbrahim Eyüpoğlu yeniden başkan olarak seçilmiştir. Bu dönemde derneğe devamlı bir gelir sağlamak amacıyla, uygun yerlerde iş yerleri oluşturulmuştur. Şubenin faaliyette bulunduğu bu dönem içinde sayıları iki

bini aşan eski eseri onarılmış ve yeni eserlerin yapımı sağlanmıştır. Ayrıca, eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmiş, bir ilkokul yapılarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlanmıştır. Şube, faaliyet sahası ile ilgili çeşitli kitaplar yayımlamış ve hizmetleri İstanbul basını tarafından da kamuoyuna duyurulmuştur. Böylece derneğe çok sayıda gayrimenkul hibe edilmiştir. İstanbul'da Türkiye Anıtlar Derneği adına kayıtlı 110 adet taşınmaz bulunmaktadır. Şube tarafından, cami inşaatları ile ilgili iki işletme kurulmuş, uzun yıllar hizmet verdikten sonra tasfiyeleri yapılmıştır. İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü Halk Eğitim Merkezleri ile iş birliği yapılarak, hanımlar için eğitim kursları açılmıştır. Biri merhum genel başkanlarımızdan Ord. Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluğ adına olmak üzere sağlık merkezleri açılmıştır. Yüksek Öğrenim öğrencilerine burs vermeye başlanılmıştır. Şube yönetimi ile Vakıf yönetimi işbirliği halinde çalışmaktadır. Günümüzde İstanbul Şubesi yönetim kurulu, Av. İbrahim Eyüpoğlu (başkan), Prof. Dr. Hasan Küçük (başkan yardımcısı), Abidin Kurt (muhasip), Ramazan Apaydın (sekreter) ve Cemal Ekşioğlu (veznedar)'dan oluşmaktadır.

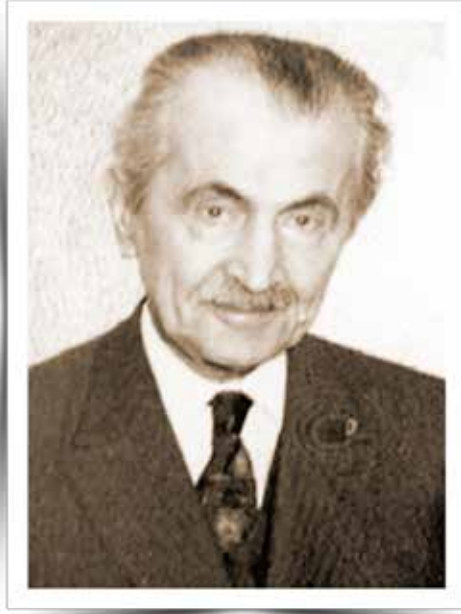
TÜRKİYE ANITLAR DERNEĞİ KONYA ŞUBESİ

Konya'da Türkiye Anıtlar Derneğinin bir şubesinin açılması çalışmalarını 1951 yılında başlamış,

1952 yılında ise şube kurulmuştur. Konya Şubesi'nin kurucu başkanı Şehabettin Uzluk'dur. İlk yönetim kurulu 9 Ocak 1952 tarihinde toplanmış, başkanlığa Şehabettin Uzluk, muhasip üyeliklere İsmail Küçükkeleş ve Nail Kökbudak, veznedar üyeliğe Mithat Erdem, kâtipliğe Fikri Simav ile yönetim kurulu üyeliğine Fethi Ferit Uğur ve Mehdi Halıcı seçilmiştir. Şehabettin Uzluk 1952-1989, Nimetullah Uzluk 1989-2000 ve Prof. Dr. Haşım Karpuz 2000-2011 yılları arasında dernek başkanlığını yapmıştır. 23 Mart 2011 tarihinden itibaren dernek başkanı Dr. Naci Bakırcı, başkan vekili Av. Serdar CEYLAN, yönetim kurulu üyeleri Prof. Dr. Haşım Karpuz, Bekir Şahin ve Hacer Karadır.

Mehmet Önder, Necati Elgin, Ali Kemal Belviranlı, İzzet Şatıroğlu, Av. Mehmet Ali Apalı, Kazım Sungur, Rüstem Sungur, Gürbüz Alp, Prof. Dr. Yılmaz Önge, Selçuk Es, Hüseyin Köroğlu, Sefa Odabaşı gibi derneğin üç yüzü aşkın diğer üyeleri de bu şehrin tarihini, sanatını, kültürünü seven kişilerden oluşmuştur. Günümüzde vefat ve bu gibi sebeplerle üye sayısı otuza düşmüştür.

Uzun yıllar derneğin yönetim kurulu üyeleri her ayın ilk Cumartesi günü toplanarak derneğin kuruluş gayesine uygun güncel konularda sohbetler yapmış, birçok faydalı kararlar almış ve bu arada birçok tarihi anıtı tamir ve restore ettirmiştir. Dernek, bugüne kadar çok sayıda tarihi eserin korunması, restorasyonu, vakıf alanların işgalden kurtarılması ve vakıf eserlerin onarımı için aynı ve nakdi yardımda bulunmuştur. İl merkezinde ve ilçelerde yeni camiler yapılmasına öncülük etmiş, camilere yardım et-

Dr. Şehabettin UZLUK

Nimet UZLUK

miştir. Bu çalışmalarını gerçekleştirmek için Konya il merkezinde ve ilçelerindeki anıtların tespiti ile onarım durumları yakından izlenmiş, bu konuda mahalli kurumlar ve bakanlıklarla yazışmalar yapıl-

**TAD Genel Kurul
Delegeleri.
Soldan,
Bekir Şahin,
Av. İbrahim
Eyüpoğlu,
Dr. Naci Bakırcı,
Av. Serdar
Ceylan 48.
Genel Kurul
Toplantısında.
(12 Mayıs 2012
Ankara).**

mıştır. Özellikle 1952-60 yılları arasında çok etkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Elliye yakın tarihi yapı bizzat onarılmış veya onarımına katkıda bulunulmuştur. Feridun Nafiz Uzluk tarafından hazırlanan Konya gravürleri ve tarihi kartpostalları ile Şehabettin Uzluk tarafından hazırlanan siyah Konya anıtlarına ait resimler Ajans Türk Matbaasında bastırılarak dağıtım ve satışı yapılmıştır. Elde edilen gelirler ve özellikle Uzluk ailesinin aynı ve nakdi destekleri ile onarım çalışmaları yanı sıra derneğin amaçları doğrultusunda bilimsel toplantılar, konferanslar ve sergiler düzenlemiştir. Şehabettin Uzluk Konya'daki mimari yapılarla ilgili hazırladığı karakalem ve suluboya resimlerden oluşan sergiler açmıştır. SÜSAM'la iş birliği yaparak Şehabettin Uzluk'un 66 parçadan oluşan bütün tabloları 16 Mayıs 1996 tarihinde Konya Ticaret Odası'nda sergilemiştir. Sergilenen tüm eserler Nimetullah Uzluk tarafından SÜSAM'a bağışlanmıştır. Bu sergiyle ilgili otuz iki sayfalık sergi katalogu yayımlanmıştır.

Dernek yakın zamanda taşındığı ve 29 Haziran 2013 tarihinde

resmi açılışı yapılan Meram ilçesi, Sahipata Mahallesi, Tahir Paşa Sokak No. 2 adresindeki yeni dairelerinde faaliyetlerine devam etmektedir.

TÜRKİYE ANITLAR DERNEĞİ YAYINLARI

Anonim, **Sanat Severlerin Kurtardığı Dört Anıt**, Türkiye Anıtlar Derneği Yayınları, Sayı: 1 Ankara 1951 (Biricik Matbaası).

Arslanoğlu, Cem Ender, **Kars Şehitliklerimiz ve Mehmetçüğümüz**, Türkiye Anıtlar Derneği Yayınları: 5, İstanbul 1986.

Bayrak, M. Orhan, **İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar** (1453-1978), Türkiye Anıtlar Derneği İstanbul Şubesi Yayınları No.5, Aksüt Matbaası, İstanbul 1979.

Cansu, Ali Rıza, **Türkiye Anıtlar Derneği İstanbul Şubesi 1949-1955 Yılları Çalışmalarına Ait Bazı Vesikalar**, (Derleyen: Ali Rıza Cansu), İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul 1956.

Güvelioğlu, İshak Güven, **Osmanlı Mezar Taşları ve Zeynep Sultan Haziresi**, İstanbul 2007.

Komisyon, **Türkiye Anıtlar Derneği Konya Şubesi Çalışmaları**, Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya 1998.

Saruhan, Rahmi, **Abidelerimiz**, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1954. (Türkiye Anıtlar Derneği İstanbul Şubesi tarafından 1954- 1956 Şube Kongresi münasebetiyle yayınlanmıştır.)

Ünver, Süheyl, **Anadolu Hisarında Amuca Hüseyin Paşa Yalısı**, Kemâl Matbaası, İstanbul 1956.

TÜRKİYE ANITLAR DERNEĞİ KONYA ŞUBESİNİ VAR EDEN UZLUK AİLESİ

Prof. Dr. Haşim
KARPUZ

GİRİŞ

Türkiye Anıtlar Derneği (TAD) Konya Şubesi, Konya'nın zengin kültürel mirasını, tarihi yapılarını korumak, onarmak, yaşatmak; yeni hayır kurumları, hizmet binaları yapmak için kurulmuş kamu yararına bir dernektir. TAD Konya şubesi, şube olarak 1952 yılında kurulmuştur. Yönetim kurulu başkanı Şehabettin Uzluktur. TAD, Konya Şubesi'nin tarihçesi ve çalışmalarına geçmeden önce Türkiye Anıtlar Derneği'nin kuruluşu ve amaçlarından kısaca bahsetmek yerinde olacaktır. TAD 31.03.1946 tarihinde Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ve bir grup bürokrat tarafından kurulmuştur. Bu derneğe kısa bir süre sonra Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluğa katılmış, başkanlığına getirilmiştir. TAD'ın amaçları; koruması gereken taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımını, korunmasını sağlamak ve çevrelerini güzelleş-

tirmek, gerekli hallerde cami, okul, hamam çeşme, suyolu, şadırvan vb. yapıları yeniden yapmak, bu amaçlar doğrultusunda Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve Varlıklar Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapmaktır.

TAD Konya Şubesinin Tarihçesi:

09.01.1952 tarihinde kurulan Konya şubesinin ilk yönetim kurulu şu kişilerden oluşmaktadır. Şehabettin Uzluğ, İsmail Küçükkeleş, Nail Kökbudak, Mithat Erdem, Fikri Simav, Fethi Ferit Uğur, Mehdi Halıcı.

Anadolu Türk Mimarisinin eşiz eserleri Konya'da bulunmaktadır. Onları onarmak, füzuli işgalden kurtarmak, çevrelerini açmak için çalışmalar başlatılmıştır. Anıtların onarımı için mahalli kurumlar ve bakanlıklarla yazışmalar yapılmıştır. 1998 yılında dernek dosyalarını inceleyerek hazırlanan listede 40'a yakın anıtın onarımına katkı verildiği

Ş. Uzluğ Dönemi Anıtlar Derneği Konya Şubesi Üyeleri Toplu Halde.
Soldan itibaren ön sıra: H. Özönder, Y. Önge.

Orta sıra: A.S. Odabaşı, İ. Şatıroğlu, K. Sungur, M. A. Apalı, M. Şatıroğlu, N. Uzluğ, L. Ayar.
Arka sıra: A. Ayar, H. Yürük, G. Alp, ?, E.Seviş, A. Bilge ve M. Can.

saptanmıştır.

1. Şehabettin Uzluk Dönemi (1952-1989): Bu dönemde dernek etkin bir şekilde çalışmış, birçok anıtın onarımı sağlanmıştır. 1970'li yıllardan sonra ilgili kurumların çalışma alanlarını genişletmeleri ile dernek faaliyetleri azalmıştır. Bununla birlikte cumartesi günleri, Anıtta Horozlu Han Sitesi No: 1'deki Şehabettin Bey'in evinde yönetim kurulu toplanır, derin sohbetlere dalınarak, dernek ile ilgili kararlar ele alınır.

2. Nimetullah Uzluk Dönemi (1989-2000): Bu dönemde derneğin mutad toplantılarına devam edilmiş ve üç Selçuklu sarnıcı ile Sahip Ata Buzhanelerinin Dokuzun Hanında restorasyonuna destek verilmiştir.

3. Haşim Karpuz Dönemi (2000 yılı sonrası): Nimet hanımın ölümü, evin boşaltılması ve satılması sonucu derneğimiz yersiz kalmıştır. Bir-iki yıl dosyalarımızı kampüse taşıyıp, bu dönemde Yazma Eserler Kütüphanesinde bir-iki konferans düzenledik. Sonra Dr. Naci Bakırcıya yetki verilerek dosyalar Mevlana Müzesi'ne taşındı. Şerafettin Camii yakınında bulunan vakıflardan bir iş hanında büro kiraladıysakta orada hiç toplanamadık.

TAD Konya Şubesi Çalışmaları:

Konya Anıtlar Derneğinin Çalışmalarını birkaç başlıkta toplayabiliriz.

1. Anıtların Onarımı: Alâeddin Camii başta olmak üzere Lalebahçe Selçuklu sarnıçları, Sahip Ata Buzhaneleri, Dokuzun Hanı'na varana kadar çok sayıda anıtın restorasyonuna yardım verilmiştir. Bu yardımlar para, malzeme, proje gibi alanlarda sağlanmıştır.

2. Anma Bilimsel Toplantılar, Sergiler: Derneğin uzun yıllar başkanlığını yapmış olan Şehabettin Uzluk, kardeşi Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk ile birlikte Konya'da ilk defa Hz. Mevlana'nın anma toplantılarını başlatmıştır. Başarılı bir ressam olan Şehabettin Uzluk kişisel sergiler açmıştır. Son sergisi 16.05.1996 tarihinde Konya Ticaret Odası'nda açılmıştır.

3. Yayınlar: Konya Anıtlar Derneği, tanıtım ve yardım amacı ile bir dizi çalışmalar yapmış ve yaptırmıştır.

Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk (1901-1974): Bazı Konya gravürlerini bastırarak derneğe bağışlamıştır. Bunlar Ch. Texier Alaeddin Camii ve Leon de Laborde'nin gravürleridir.

Şehabettin Uzluk'un Resimleri: Şehabettin Bey siyah beyaz ve yağlı boya, suluboya tablolar hazırlamış, bu eserlerini hem sergilemiş hem de kartpostal olarak bastırmıştır. Ankara'da Ajans Türk Matbaasında basılan kartpostallar bir seri oluşturmuştur.

Diğer Yayınlar: Şehabettin Uzluk, Konya anıtları üzerine bütüncül yayınlar

yaptığı gibi, İnce Minareli gibi anıtlar için tek tek kitaplar yazmıştır. Friedrich Sarre'nin Konya Köşk kitabını Türkçeye çevirip yayınlamıştır. Karl Müller'in Yakın Şark Kervansarayları kitabını çevirmiş, bu çeviri ölümünden sonra yayınlanmıştır. Feridun Nafiz Uzluk Bey de, Anadolu Selçuklu Tarihi ve Mevlana'nın Eserlerini yayınlamıştır.

TAD KONYA ŞUBESİNİ VAR EDEN ÜÇ İNSAN

Dr. Şehabettin Uzluk (1900 - 4 Temmuz 1989):

1900 yılında Konya'da doğdu. Annesi Sıdika Hanım, babası Subay Ahmet Hamdi Bey'dir. İlk ve orta öğrenimini Konya'da yaptı. Sanayi Nefise Mektebi'nin (Güzel Sanatlar Akademisi) mimarlık bölümünü bitirdi. 1924 yılında Almanya'ya gitti, Münih Teknik okulunu bitirdi. Şehir plancısı H. Jansen'in asistanı olarak Ankara'nın planlanmasında çalıştı. Atandığı Urfa İmar Müdürlüğü'ne gitmeyince Konya'da Askeri Ortaokul'un Almanca öğretmenliğine atandı. Öğretmenliğin yanı sıra, mimarlık tarihi, sanat tarihi, resim çalışmaları yaptı; kitaplar, araştırma yazıları yaptı, sergiler açtı. Şehabettin Bey bir dönem Konya Halk Evi başkanlığı yaptı, 1951 yılında Nimet Uzluk Hanımla evlendi. 1952 yılında F. Nafiz Bey'in genel başkanlığı sırasında TAD Konya Şubesi'ni açtı. 4 Temmuz 1984 tarihinde vefatına kadar şubenin başkanlığını yaptı. Konya tarihi, tarihi eserler, Hz. Mevlana, resim tarihi, Mimar Sinan konularında çok sayıda kitabı bulunmaktadır. Ayrıca çeviriler yapmış, bunların bir kısmı yayımlanmıştır.

Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk (1902 - 27 Eylül 1974):

Mevlana ahrfadından olup Konya'da doğmuştur. İlk ve Orta tahsilini Konya'da yaptı. 1924 yılında İstanbul Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Yedek Subaylığından sonra değişik

hastanelerde doktorluk yaptı. 1932 yılında kendi imkânları ile Almanya'ya gitti. İç hastalıkları ve salgın hastalıklar konusunda ihtisas yaptı. Türkiye dönüşünde Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü'ne girdi. Salgın hastalıklar ile mücadelede başarılar sağladı. Ankara Üniversitesi Tıp Tarihi ve dentoloji Kürsüsü'nde profesör oldu. Tıp Tarihi, Selçuklu Kültür ve Medeniyeti, özellikle Mevlana Celalettin Rumi konusunda önemli araştırmalar yaptı. Türkiye Anıtlar Derneği'nde genel başkanlık yaptı, Konya Şubesi'nin kuruluşunda katkılarda bulundu. Yayınladığı çok sayıda kitabı ve makalesi bulunmaktadır. Feridun Nafiz Bey sağlığında çok zengin kütüphanesini Konya İl Halk Kütüphanesine bağışladı. 1974 yılında vefat ederek Üçler Mezarlığına defnedildi.

Nimetullah Uzluk (1914 - 27 Mayıs 2000):

1914 tarihinde Konya'da doğdu. Kız Sanat Okulu'nu bitirdi. 1951 yılında Şehabettin Uzluk Bey ile evlendi. Türk Anneler Derneği Konya Şubesi'ni kurdu ve uzun süre başkanlığını yaptı. Yaptırdığı kız yurdu ve kreşini Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışladı. 27 Mayıs 2000 yılında Nimet Hanım'ın vefatı ile Uzluk ailesinin son ferdi de aramızdan ayrıldı.

Nimet Hanım da hayatı boyunca öğrenci yetiştirmek, yoksullara yardım etmek ve anıtları korumak için

Nimetullah Uzluk, 27 Mayıs 2000

**TAD Konya
Şubesi'nin
Yeni Binası
Açılışı, 29
Haziran
2013.**

gayret sarf etti. Üniversiteden yanında olan bizlere güvenerek evine ve eşinden ve Feridun Nafiz Uzluk'tan kalan kitap, fotoğraf ve arşiv belgelerini üniversitemiz Selçuklu Araştırma Merkezi'ne bağışladı.

En büyük arzusu stadyum karşısında Horozlu Han sitesindeki evlerinin Anıtlar Derneği ve Selçuklu Araştırmaları Merkezi olarak araştırma, anıtlar derneği ve kütüphane merkezi olmasını istemişti. Bu konuda sevenleri elinden geleni yaptı. (İlgililerin ilgisizliği yüzünden) bu arzularını gerçekleştiremedik.

Uzluklar, hayatları boyunca Türk milletine ve Cumhuriyet ilkelerine bağlılığı şiar hizmet eden bir aileydi. Evlerini, arsalarını, kitaplarını devlete bağışlayarak sonsuza kadar kullanılmalarını ve bilime hizmette kalmalarını arzuladılar. Bizler bir elin parmakları kadardık, kitap ve arşiv malzemelerini taşıırken, tasnif ederken, bir kâğıt parçası bile atmadık. Bu aileye karşı vefa borcumuzu yerine getirdik. Onları Uzlukların devlete, millete emaneti olarak koruduk. Allah hepsine rahmet eylesin. Baki kalan bu kubbede hoş bir seda imiş. Mevlevi bir aileden gelen, ataları Selçuklu devrine inen Uzluklar bilime, kültüre ve sanata değer veren yardımsever insanlardı.

4. SONUÇ

27 Mayıs 2000 tarihinde Nimetullah Uzluk Hanımefendi'nin vefatı ile derneğimiz büyük sarsıntı geçirdi. Bir iki yıl yine Nimet Hanım'ın

evinde toplandık. Ev satılınca yersiz yurtsuz kaldık. Dernek dokümanlarını kampüse, müzeye, yazma eserler kütüphanesine taşındı. Artık toplanamaz, karar alamaz olduk.

TAD Konya Şubesi yeniden açılırken sevinçliyiz. Nimetullah Uzluk Hanım'ın yakın arkadaşı Saime Yardımcı Hanımefendi bir dairesini bize tahsis etmiş bulunuyor, kendilerine sonsuz teşekkürler ediyoruz. Avukat Serdar Ceylan Bey kardeşimiz bu yeni yapılanmada çok gayret gösterdi. Serdar Bey'e de çok teşekkür ediyorum.

Şimdi ne yapacağız?

Öncelikle yönetimimizi gençleştireceğiz, yeni bir kadro oluşturacağız. Derneğin amaçlarını benimseyen, kültür varlıklarımızı koruyup, yaşatmaya katkıda bulunmak isteyen herkese kapımız açıktır. İkincisi, derneğin yönetmeliğindeki koruma ve onarım çalışmalarını sürdüreceğiz. Cumartesi toplantılarını yeniden başlatacağız.

TAD Derneği Konya'ya 60 yıldan fazla hizmet eden kamu yararına bir sivil toplum kuruluşudur. Tarihe, o kültüre, kültür varlıklarına değer veren herkesi derneğimiz çatısı altına gelmeye davet ediyoruz. Bu yeni yerimizi bize tahsis eden Saime Yardımcı'ya, onarımda emeği geçen arkadaşlarımıza, özellikle de Konya Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Üyesi Avukat Serdar Ceylan'a ve Dr. Naci Bakırcı'ya tekrar teşekkür ediyorum.